

رئیس محترم دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی .....

معاونت

همانطور که مستحضرید بهره‌مندی از فضای مجازی به منظور ارتقای کیفی و کمی آموزش عالی، تجربه‌ای موفق در بسیاری از کشورهای مختلف بوده است. توسعه آموزش مجازی در حوزه علوم پزشکی از جمله محورهایی است که در تدوین برنامه‌های تحول و نوآوری در آموزش علوم پزشکی مورد توجه ویژه قرار گرفته است.

در همین راستا دانشگاه علوم پزشکی مجازی راه اندازی شده و در زمینه‌های مختلف با همکاری دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور همکاری می‌نماید. این دانشگاه بستر مناسبی را برای ارائه برخی از دروس در رشته‌های علوم پزشکی به صورت مجازی فراهم آورده است.

آموزش ترکیبی (Blended Learning) که به عنوان موج دوم آموزش‌های مجازی شناخته شده از جمله روش‌هایی است که در دنیا مورد توجه قرار گرفته و آمیخته‌ای است از کلاس‌های سنتی و دوره‌های آموزش مجازی، که می‌تواند فارغ از محدودیت‌های مکانی و زمانی، هزینه‌های آموزش را کاهش داده و در نهایت موجب ارتقای عدالت در نظام آموزشی کشور گردد.

در همین راستا آیین‌نامه آموزش ترکیبی در دوره‌های دکترای عمومی (پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی) تدوین و در شصت و سومین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۳۹۵/۳/۹ مصوب گردیده است.

ضمن ارسال تصویر آیین‌نامه مذکور مقتضی است دانشگاه‌ها و دانشکده‌های علوم پزشکی متولی تربیت دوره‌های دکترای عمومی (پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی) با همکاری دانشگاه علوم پزشکی مجازی کشور مفاد این آیین‌نامه را اجرا و گزارش اقدامات صورت گرفته در این زمینه را به این معاونت ارسال نمایند.

دکتر باقر لاریجانی
معاون آموزشی و
دبیر شورای آموزش پزشکی و تخصصی

بسمه تعالی

آیین نامه آموزش ترکیبی در دوره های دکترای عمومی (پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی)

مصوب شصت و سومین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۳۹۵/۳/۹

به منظور تسهیل یادگیری و ایجاد زمینه های مناسب عدالت در فرصتهای آموزشی، استفاده از فناوری های نوین آموزش از راه دور در ترکیب با روش های آموزشی حضوری در دوره های دکترای عمومی (پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی) مجاز شناخته می شود.

ماده ۱- یادگیری ترکیبی (Blended learning) یک راهبرد آموزشی با بهره گیری از روش های آموزش چهره به چهره (Face-to-Face) (حضوری) و آموزش الکترونیکی (e-learning) (غیرحضوری) است. استفاده از این راهکار آموزشی در دوره های دکترای عمومی (پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی) باید منطبق با مقررات زیر در یک "سامانه مدیریت یادگیری" (Learning Management System-LMS) استاندارد و مورد تایید طراحی و ارائه شوند.

ماده ۲- آموزش الکترونیکی در دوره های دکترای عمومی (پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی) می تواند صرفاً دروس نظری یا آن بخش از دروس که ماهیت عملی، کارگاهی یا آموزش در عرصه، کارآموزی و کارورزی را ندارند شامل شود. ارائه دروس معارف اسلامی به صورت آموزش ترکیبی یا الکترونیکی نیز در صورت تایید شورای عالی انقلاب فرهنگی بلامانع است.

تبصره- آموزش بخش نظری دروس عملی به صورت الکترونیکی، تنها در صورت برگزاری دوره عملی درس به صورت حضوری، مجاز است.

ماده ۳- حداکثر ۶۰ درصد کل ساعات آموزش از هر درس نظری پایه یا تخصصی دارای شرایط لازم در دوره های دکترای عمومی (پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی) می تواند به شکل الکترونیکی ارائه شود. بدیهی است ویژگی های محتوای درس، از جمله نیاز به محیط چندرسانه ای برای یادگیری بهتر، میزان تمرین و تکرار لازم برای یادگیری، و حجم مطالب نظری، در تصمیم گیری برای ارائه بخشی از محتوا به صورت الکترونیکی نقش تعیین کننده خواهد داشت.

تبصره- تا چهار هفدهم ساعات درسی هر درس نظری پایه و تخصصی می تواند صرفاً با مصوبه شورای آموزشی دانشکده ذیربط (پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی) به صورت الکترونیکی ارائه شود. چنانچه استاد مسئول درس متقاضی ارائه حجم بیشتری از درس به صورت الکترونیکی باشد، بایستی موضوع برای اجرا در هر نیمسال تحصیلی پس از تایید در شورای آموزشی دانشکده به تصویب شورای آموزشی دانشگاه برسد.

ماده ۴- دروس عمومی و یا پیش نیاز دانشگاهی به شرط مراعات سایر مواد این آیین نامه، و با تایید شورای آموزشی دانشگاه می تواند کاملاً به صورت الکترونیکی ارائه شود. در این صورت، حفظ ارتباط استاد و دانشجو در قالب تشکیل جلسات حضوری پرسش و پاسخ، تمرین و رفع اشکال برای این دروس (حداقل ۳۰ درصد ساعات یا یکبار در ماه) در طول نیمسال تحصیلی و با بهره گیری از امکانات و روشهای یادگیری الکترونیکی (e-learning) برای پاسخگویی به سوالات دانشجویان توسط مدرس درس الزامی است.

ماده ۵- عنوان، حجم، و محتوای دروس فوق در سامانه آموزش الکترونیکی باید مشخص، و متناسب با برنامه آموزشی مصوب دوره های دکترای عمومی (پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی) و منابع آزمونهای جامع باشد.

ماده ۶- لازم است شناسنامه یا طرح دروس نظری پایه و تخصصی - شامل: مقررات مربوط به درس و دانشجو، مسئول (طراح و مدرسین)، هدف ها، سرفصل، ساعات و بودجه بندی عناوین درس، راهنمای مطالعه، تکالیف، روش ارزیابی پیشرفت تحصیلی و آزمون(ها)- قبل از برگزاری درس به تصویب شورای آموزشی دانشکده برسد.

تبصره ۱- تعیین روند بررسی و تایید شناسنامه یا طرح دروس عمومی دوره پزشکی عمومی بر عهده دانشگاه علوم پزشکی مجازی کشور است.

تبصره ۲- به منظور پایش و ارزشیابی برنامه های ترکیبی، لازم است دانشگاهها در ابتدای هر سال تحصیلی فهرست و مشخصات دروس پایه و تخصصی که طبق مجوز شورای آموزشی دانشکده ارائه می گردد را جهت بررسی و تایید نهایی، به دبیرخانه شورای آموزشی ذیربط (شورای آموزش پزشکی عمومی، شورای آموزش دندانپزشکی و تخصصی یا شورای آموزش داروسازی و تخصصی، حسب مورد) اعلام نمایند.

ماده ۷- لازم است نام اعضای هیات علمی مسئول و پاسخگوی درس قبل از شروع نیمسال تحصیلی یا چرخش(های) مربوطه بر روی پایگاه اینترنتی دانشگاه، دانشکده و یا گروه آموزشی مربوطه اعلام شود.

ماده ۸- برنامه زمانی درس و آزمون(ها) قبل از شروع نیمسال تحصیلی یا چرخش(های) مربوطه باید بر روی پایگاه اینترنتی دانشگاه، دانشکده و یا گروه آموزشی مربوطه اعلام شود.

ماده ۹- برای اطمینان از انطباق هویت پاسخ دهنده به سوالات با هویت دانشجو لازم است آزمونهای پایانی و تجمعی (Summative) بصورت حضوری انجام گیرد.

ماده ۱۰- ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو در درس ترکیبی بر اساس میزان مشارکت در کلاسهای حضوری، فعالیت در سامانه آموزش الکترونیکی، انجام تکالیف و پروژه های درسی و نتایج امتحانات طول درس و پایانی درس خواهد بود و استاد هر درس مرجع اصلی ارزیابی دانشجو خواهد بود. تبصره- بهتر است هر درس ترکیبی حداقل یک تکلیف زماندار داشته باشد که دانشجویان در طول نیمسال تحصیلی آن را انجام داده و به استاد مربوطه تحویل دهند. شرح تکلیف دانشجویان و زمان ارائه آن بایستی در شناسنامه درس به روشنی ذکر شده باشد.

ماده ۱۱- لازم است در پایان هر نیمسال تحصیلی، برگزاری درس از نظر: قابلیت دستیابی، سرعت، محتوا، چگونگی آزمون، توسط گروه آموزشی مورد ارزیابی قرار گیرد و نتیجه آن بر روی پایگاه اینترنتی دانشکده اعلام گردد.

تبصره- پایش و تغییر دروس فوق در سامانه آموزش الکترونیکی باید متناسب با تغییرات قانونی در برنامه آموزشی مصوب، منابع آزمونهای جامع و بازخوردهای ارزیابی پایان هر درس انجام گیرد و بر روی پایگاه اینترنتی دانشکده اعلام گردد.

ماده ۱۲- فعالیت دانشجویان در دروس ترکیبی بایستی توسط استاد مربوطه و با رهگیری در سامانه آموزش الکترونیکی انجام گیرد.

ماده ۱۳- لازم است آموزش دروس ترکیبی حداقل یکبار در هر ۵ سال و حسب ضرورت مفاد تبصره ماده ۱۱ این آیین نامه توسط دانشکده مجری دوره مورد بازنگری قرار گیرد و متناسب با نیاز نظام سلامت، شرایط بومی، درخواستها و نتایج و بازخوردهای اجرایی بر اساس الگوهای جهانی ارتقاء کیفیت گسترش یابد.

تبصره ۱- در دانشگاههایی که دارای "سامانه مدیریت یادگیری" (Learning Management System) استاندارد و مورد تایید هستند اجرای آموزش مجازی در دوره های دکترای عمومی (پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی) می تواند توسط واحد مربوطه در دانشگاه انجام گیرد و گزارش ارزشیابی جهت اعتباربخشی به دبیرخانه شورای آموزشی ذیربط (شورای آموزش پزشکی عمومی، شورای آموزش دندانپزشکی و تخصصی یا شورای آموزش داروسازی و تخصصی، حسب مورد) ارسال گردد.

تبصره ۲- در صورت موافقت دانشکده کلیه عملیات مدیریت سامانه آموزش الکترونیکی، تولید محتوای الکترونیکی (مطابق مصوبات شورایعالی برنامه ریزی علوم پزشکی)، و امور فنی و رایانه ای می تواند به یکی از واحدهای آموزش الکترونیکی (از راه دور)، دانشگاهها (مانند دانشکده های مجازی Virtual Schools، گروه آموزشی مجازی یا مراکز یادگیری الکترونیکی)، یا شرکت های دانش بنیان آموزشی مورد تایید واگذار شود. بدیهی است مسئولیت علمی و آموزشی مدرس، گروه آموزشی و دانشکده قابل واگذاری نیست.

ماده ۱۴- اعضای هیات علمی متقاضی استفاده از این آیین نامه لازم است حداقل دوره ICDL و یک کارگاه آموزش الکترونیکی را در مراکز معتبر و مورد تایید گذرانیده باشند.

ماده ۱۵- سایر مقررات مربوط به استانداردها، برنامه، آیین نامه و دستورالعملهای دوره های دکتری عمومی (پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی) در آموزش دروس مربوطه جاری خواهند بود.

این آیین نامه در ۱۵ ماده، و ۸ تبصره در شصت و سومین جلسه شورایعالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۳۹۵/۲/۹ به تصویب رسید و از تاریخ ابلاغ قابل اجراست.

